

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 25. mai 2023. a määruse nr 53 „Kaitseministeeriumi põhimäärus“ muutmise“ eelnõu SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Vabariigi Valitsuse määrus „Vabariigi Valitsuse 25. mai 2023. a määruse nr 53 „Kaitseministeeriumi põhimäärus“ muutmise“ kehtestatakse Vabariigi Valitsuse seaduse § 42 lõike 1 alusel. Eelnõu eesmärk on korrastada Kaitseministeeriumi teenetemärkide süsteemi.

Vabariigi Valitsuse 25. mai 2023. a määruses nr 53 „Kaitseministeeriumi põhimäärus“ on sätestatud Kaitseministeeriumi teenetemärgid, milleks on muu hulgas riigikaitsjate toetaja tunnustus. Kaitseministeeriumi teenetemärk „Riigikaitsjate toetaja tunnustus“ (edaspidi *tunnustus*) on mõeldud juriidilistele isikutele (sh füüsilisest isikust ettevõtjale) ja asutustele, kes toetavad Eesti riigikaitsjaid, eelkõige toetades nende osalemist õppekogunemistel, panustades seeläbi Eesti riigikaitseesse laiemalt ning olles eeskujuks ka teistele organisatsioonidele. Kehtiva põhimääruse järgi ei ole tunnustuse andmisel eristatav konkreetne panus riigikaitsjate toetajana. Antav tunnustus on kõikidele üks, olenemata sellest, kas mõni pakub riigikaitsjatele rohkem või vähem hüvesid.

Kuna Eesti riigikaitsjate toetajaid soovitakse tänada vastavalt nende panusele, on tekkinud vajadus jagada teenetemärk „Riigikaitsjate toetaja tunnustus“ mitmeks klassiks. Eelnõuga nähakse ette teenetemärgi „Riigikaitsjate toetaja tunnustus“ neli klassi: kuld-, hõbe- ja pronkstunnustus ning eritunnustus.

Lisaks muudetakse eelnõuga Kaitseministeeriumi I klassi teeneteristi etalonkujutist, et viia see kooskõlla riiklike teenetemärkide kandmise hea tavaga.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Helmuth-Martin Reisner Kaitseministeeriumi kaitsetahte arendamise osakonnast ja Meelika Väravas Kaitseministeeriumi õigusosakonnast (meelika.varavas@kaitseministeerium.ee). Eelnõu juriidilise kontrolli on teinud Elise Saar Kaitseministeeriumi õigusosakonnast (elise.saar@kaitseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Luisa Tõlkebüroo eesti keele vanemtoimetaja Helen Noormägi (helen.noormagi@luisa.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud Vabariigi Valitsuse tegevuskava ega mõne muu menetluses oleva eelnõuga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu punktiga 1 muudetakse määruse § 15 lõike 1 punkti 4, mille kohaselt on ministeeriumi teenetemärk riigikaitsjate toetaja tunnustus. Muudatuse tulemusel jaguneb riigikaitsjate toetaja tunnustus neljaks klassiks: kuld-, hõbe- ja pronkstunnustus ning eritunnustus. Üldine eesmärk, mille eest riigikaitsjate toetaja tunnustust antakse, ei muutu võrreldes kehtiva põhimäärusega.

Eelnõu punkti 2 kohaselt asendatakse kehtiva määruse lisa 1 „Ministeeriumi teeneteristi etalonkujutised“ käesoleva eelnõu lisaga 1. Kehtivas lisas 1 on muu hulgas kehtestatud Kaitseministeeriumi I klassi teeneteristi etalonkujutis. Kehtivast etalonkujutisest nähtub, et Kaitseministeeriumi I klassi teeneteristi kantakse lindiga kaelas. See tähendab, et kaitseministri antud kaelaskantav teenetemärk on alati eespool Vabariigi Presidendi antud rinnal kantavast teenetemärgist¹. Riikliku teenetemärkide kandmise hea tava kohaselt asetatakse aga riiklikud teenetemärgid kõige auväärsemale kohale. Seega ei ole kaitseministri antav kaelaskantav Kaitseministeeriumi I klassi teeneterist kooskõlas riikliku teenetemärkide kandmise hea tavaga². Eeltoodud põhjustel on käesoleva eelnõu lisas 1 muudetud Kaitseministeeriumi I klassi teeneteristi etalonkujutist selliselt, et see oleks rinnal kantav, kuid risti enda kujutist ei muudeta. Eristamaks I ja II klassi teeneteristi, on I klassi teeneteristile lisatud lindiga samas värvitoonis (PANTONE värvitabeli järgi 285 C) rosett. Uues lisas 1 jäävad muutmata kujul kehtima II ja III klassi teeneteristid.

Enne käesoleva määruse jõustumist antud I klassi teeneteriste ümber ei vahetata ja nende kandmise õigus säilib.

Eelnõu punkti 3 kohaselt asendatakse määruse lisa 4 „Riigikaitsjate toetaja tunnustuse etalonkujutis“ käesoleva eelnõu lisaga 4 „Riigikaitsjate toetaja tunnustuse etalonkujutised“. Kuna käesoleva eelnõuga jaotatakse teenetemärk „Riigikaitsjate toetaja tunnustus“ neljaks klassiks, siis uue lisaga 4 nähakse ette kuld-, hõbe- ja pronkstunnustuse ning eritunnustuse jaoks erinevad etalonkujutised. Klasside etalonkujutised erinevad värvide poolest. Kuldtunnustus on sinise ja kuldsega, hõbetunnustus sinise ja hõbedaga, pronkstunnustus sinise ja pruunika tooniga. Eritunnustus on kuldse ja sinise värvusega, kuid erinevalt teistest klassidest on eritunnuste ring sinine ning lisatud on sõna „ERITUNNUSTUS“. Täpsemad värvikoodid on esitatud lisas 4 klasside etalonkujutiste juures. Kõikide klasside etalonkujutisel olev aastaarv tähistab tunnustuse väljaandmise aastat ja see muutub igal aastal.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määrusega viiakse Kaitseministeeriumi teenetemärkide süsteem kooskõlla riiklike teenetemärkide kandmise hea tavaga. Lisaks võimaldavad määruses sisalduvad muudatused avaldada riigikaitsjate toetajatele tänu olenevalt nende panusest.

Määrusel puudub mõju riigi julgeolekule, majandusele, elu- ja looduskeskkonnale, välissuhtlusele ning regionaalarengule. Samuti ei ole määrusel sotsiaalset ega demograafilist mõju.

¹ Organisatsiooni (või ametkonna) kaelalindiga kantavat au- või teenetemärki on võimalik kanda siis, kui ei kanta kaelalindiga riiklikku teenetemärki. Vt [nouanded.teenetemargi.kandmiseks\(president.ee\)](http://nouanded.teenetemargi.kandmiseks(president.ee)).

² [Nouanded.teenetemargi.kandmiseks\(president.ee\)](http://nouanded.teenetemargi.kandmiseks(president.ee)).

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Tegemist on kehtiva põhimääruse korrigeerimisega, mis ei too kaasa lisakulu ega -tulu riigieelarvele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitatakse koostöölastamiseks Justiits- ja Digiministeeriumile, Rahandusministeeriumile ja Riigikantseleile.